

*Corte aenteekeninge der gedenckweerdichste stucken,
verhandelt in den particulieren synodo tot Enchuysen,
begonnen anno 1581 den 17 Aprilis ende voleyndicht
den 21 derselver maent.*

ART. 1. ANDRIES DIERICXZ. PIETER DIERICXZ. GEORGIUS NOLTHENIUS. NICOLAUS QUIRINGIUS. MARTINUS LYDIUS ¹⁾. — Naer aenroepinge des godlycken naems, geordonneerde praesidem, assessorem, scribam ende den genen, die den tyt des synodi die predicatien zouden doen, is verhandelt de saecke aengaende die beroepinge van Texel op CLAES CRYNSSZ, dienaer des godlycken woerts tot Harinchuysen, ende daerover gepronuncieert, dat CLAES CRYNSSENS by syn gemeente tot Harinchuysen blyfven zal, mits dat tsynodus dyen van Texel belooft alle hulpe te doen om haer met een dienaer te versorgen voer afganck desselven, waerop tot die van Texel PETRUS HENRICI met recommandatie gesonden is.

ART. 2. In der saecke tusschen die van Schermerhorn ende haer dienaer is geoordeelt, dat die dienaer by haer zal blyfven. Is tot dyen eynde DIERICK PIETERSZ CUYPER vermaent, dat hy denzelve in zynen dienst nyet sal stueren ²⁾, maer met allen billicken middelen die voederen, met zyn presentie die predicatie des dienaers vereeren, tnachtmael met hem vredelyck houden, andere tot datselfde arbeiden te leyden, twelck alzoo van DIERICK PIETERSZ belooft is ende aengenomen. Heeft oyck den dienaer int aensien des synodi om vergevinge gebeden ende is alzoo met hantgevinge versoeninge betuycht. Soo heeft oyck DIERICK PIETERSZ van zyn predickinge heymelycke ofte oopenbare af te houden belooft ende alle schyn van schuermaeckingen te myden, in den kerckenhandel nyet te doen sonder advys ende voerganck des dienaers ofte des classis.

ART. 3. Belangende die van Hem, die by haer in den dienst JAN JANSZ, ende die van Eertswout, die EVERARDUM begeren te hebben, zal het synodus met billicken redenen schriftelyck versoeck doen aen den Westvriesen om den broederen voersz. op plaetsen voersz. te moegen gebruycken. Ende mits dat by weygeringe van dyen die saecke om te oerdeelen opt nationalem synodum beroepen wordt, sullen middelertyt die voersz broeders in Noorthollant blyfven totten vuytcompste synodi voernoempt.

¹⁾ Deze namen staan in margine in deze volgorde onder elkander geplaatst.

²⁾ »stueren" A heeft »moyelyck wesen", G »stueren".

ART. 4. Opt versoeck der ¹⁾ van Wieringen aengaende een dienaer by haer te hebben zyn eerstelycken verordineert twee dienaers, die daer terstont zullen sommigermael predicken ende doer het gebruyck des nachmaels die gemeynten vergaerden. Syn voerder gewesen, dat se zullen eysschen, dat CORNELIS MEYNAERTSZ, schoelmeester tot Wesp, by zyn classe geexamineert worde, ten eynde hy haer mach dienen, zoo hy bequaem geoerdeelt worde. Ende sal het synodus die van Wieringen in de gansche saecke alle moegelycke bystant doen.

ART. 5. Belangende het nationale synodum, tot Middelborch vuytgeschreven, syn van wegen deses particulieren synodi om daer te reysen verordent MARTINUS LYDIUS, BARTHOLDUS WILHELMI, dienaeren des godlycken woerts, PHILIPS CORNELISZ, D. JACOBUS FORESTUS, ouderlingen.

ART. 6. Vant teergelt derzelve broederen is geordonneert, dat die classes Enchuysen, Hoorn, Alcaer ²⁾, Amsterdam elcx geven sullen dertich gulden, Edam vyftien gulden, welke penningen metten yersten sullen worden tsaemengebrought ende in handen der gedeputeerden ouderlingen gesonden om by denselven gedispenseert ³⁾ te worden.

ART. 7. Die stucken, die van desen synodo daerheen gewesen zyn, staen aent eynde deses op haer besondere plaetse.

ART. 8. Ofte yemant veranderen oft naelaeten zal, tgeen in synodis besloten is, ofte eenige persoonen ofte mindere vergaerderinge veranderen zullen ofte versuymen, tgene in groote vergaerderinge (waeronder zy staen) besloten is vuyt den woerde Goids? Neen in generalibus, maer in particularibus ofte beter te seggen minus principalibus, wyt ⁴⁾ behoorde nae gelegentheyte des tyts ende plaetse verandert ofte naegelaeten te worden, sal sulcx geschieden met advys des classis ofte, indient moegelyck is, des synodi.

ART. 9. Ofte dat classis van Hoorn wel gedaen heeft, als zy dat onordentlycken sonder examen ende beroepinghe ommeloopen omme te predicken sommiger persoonen heeft christelyck willen stueren ⁵⁾? Is geantwoert: Ja.

ART. 10. Oft den ouderlingen ende diaconen toecompt te vermanen

¹⁾ »der" G heeft »der broederen". ²⁾ »Alcaer" ontbr. in A. ³⁾ »gedispenseert" G heeft »gedisponeert". ⁴⁾ »wyt" A heeft »wt", C »wat", G »wyl jeets". ⁵⁾ »stueren" G heeft »steuren".

ende te predicken nae die maniere des predickkamps? Neen, ende alzoo worden ¹⁾ bewesen is, dat verscheyden absurda vuyt sulcke ende dyen aenhangende maniere om alle vraegen op te eysschen volgen, is besloten, dat sulcx nae luydt des synodi Alcmariane anno 79 ²⁾ sal ophouden. Ende is tot desen eynde verordent, dat die persooenen tot Twysch vermaent zullen worden, ende zoo zy haer gevoelen totten dienst des godlycken woerts gedreven te wordden, dat zy naer ordeninge der kercken totten selvigen zullen begeven.

ART. 11. Den schepenen van Medenblick, vragende dadvys des synodi over het huwelyck eener persoon, die van haer man verlaeten is, jae, denselven oyck tot echtbrueck vuytgetreden zynde, een ander nu hadde genomen, is geantwoert, dattet haer nae der conscientie vry is een ander te trouwen, maer dat zy in die maniere behoorde alzoo gehandelt te hebben, dat zy sulcx nyet hadde gedaen dan interposita cognitione magistratus. Ende beveelt die synodus die straffe sulcker onordeninge der schepenen discretie.

ART. 12. Oft die dienaeren van Enchuysen zullen totten heyligen nachmael toelaeten persooenen, welckes huwelycxbeginselen nyet formelyck zyn geweest? Sy sullen yerst verwachten het oerdeel des magistrats over derselven huwelyck ³⁾ om ergernisse te vermyden.

ART. 13. Dat classis van Hoorn sal in toecoemenden vuytscryvinge der synoden den ouderlingen wel ernstelyck ⁴⁾ verscryven ende die sonder oysraecke nyet compareren, zullen gestraft worden nae luydt Hornanae synodi.

ART. 14. Op die vraege des classis ⁵⁾ van Enchuysen belangende dat vryhoff der dootslaegers is die resolutie deszelven classis, daerover gegeven, by den synodum geconfirmeert. *Deest resolutio* ⁶⁾.

ART. 15. Die broeder, nu tot Medenblick woonende, maer anderswaer woonende in echtbrueck hem verlopen hebbende, zal vermaent wordden van die van Medenblick, maer indyent noodich zal zyn, sal die excommunicatie gedaen worden ter plaetse, daer hy die echtbrueck gepleget heeft, mits dat zulcx den gemeenten van Medenblick zal voergesteld

¹⁾ »worden” A heeft »vorder”. ²⁾ »79” ontbr. in G, A heeft »1578”. ³⁾ »derselven huwelyck” A heeft »sulke”. ⁴⁾ »ernstelyck” A heeft »strengelyckken”. ⁵⁾ »des classis” ontbr. in A. ⁶⁾ »Deest resolutio” staat in marg. en ontbr. in A, C en G.

wordden ende gedaen. Ditselve artickel is wederom tot Alcmaer in den synodus anno 1581 den 2 Octobris geretracteert ende alzoo daervan besloten, dat deselve excommunicatie van bovengescreven persoone tot Medenblick zal geschieden, vuyt oyrsaecken dat hy nyet alleen van te voeren tot Medenblick gewoont ende aldaer tot een lidtmaet der gemeynte is opgenomen worden, maer alsnu, naer verloop in denzelven zynen bovegescreven overspel tot Opmeer, wederom aldaer met der woon es ge-coemen.